

Stödordning - Tillfälligt nationellt krisstöd till elhandlare med anledning av kostnads- och elpriskrisen inom elhandeln till följd av Rysslands invasion av Ukraina

Ålands landskapsregering har den 8 november 2022 fastställt följande stödordning för beviljande av ett tillfälligt nationellt krisstöd till elhandlare med anledning av kostnads- och elpriskrisen inom elhandeln till följd av Rysslands invasion av Ukraina.

Budget

Ålands lagting har genom den tredje tilläggsbudgeten bemyndigat landskapsregeringen att med krav på motsäkerhet och i övrigt på av landskapsregeringen fastställda villkor kunna bevilja företag på Åland verksamma inom handeln med el landskapsgarantier såsom proprieborgen för likviditetslån som upptas och lån ur landskapets medel för att säkra betalningar av elinköp. Lagtinget gav landskapsregeringen fullmakt att fram till 31.12.2023 bevilja garantier och lån uppgående till sammanlagt högst 15.000.000 euro för detta ändamål.

Motivering

Priset på energi på den europeiska elmarknaden har varit turbulent under en längre tid, en trend som förstärktes till krisnivåer efter Rysslands invasion av Ukraina och de därpå följande sanktionerna mot Ryssland. Detta ledde till en minskad handel med gas och olja på den europeiska marknaden. Den minskade tillgången på i första hand gas kan eventuellt leda till att produktionen av elenergi i Europa inte kommer att klara av att tillgodose marknadsbehovet och även i det värsta scenariot leda till ransoneringar. Detta har lett till att prisbilden för elenergi för tillfället är synnerligen svår att förutspå och att marknaden för prisskydd av framtida elleveranser har minskat.

Elhandelsbolagens kassaflöde har en viss eftersläpning när det gäller att få betalt från kunden för den förbrukning som skett. I normalfallet är detta planerat och balanserat i distributionsbolagen, men i en tid med våldsamt fluktuerande priser på höga nivåer kan det uppstå allvarliga likviditetsproblem, speciellt under vinterhalvåret. Med anledning av ovanstående har elhandelsbolag vänt sig till landskapsregeringen för att skapa en beredskap att kunna bistå med kortfristiga garantier eller i yttersta fall lån för att kunna garantera likviditeten hos bolagen.

Med anledning av den stora osäkerhet som råder på den fysiska och den finansiella elmarknaden, liksom även bankernas minskade risktagningsbenägenhet gällande energisektorn, har landskapsregeringen beslutat att skapa en beredskap att kunna bistå till att upprätthålla stabiliteten inom den samhällskritiska

energisektorn till de delar de åländska elhandelsbolagen inte är berättigade till det statliga systemet för att stöda likviditeten.

1. Tillämpningsområde

I denna stödordning föreskrivs om understöd i form av landskapsborgen för likviditetslån upptagna i kreditinrättning som beviljas bolag verksamma inom elhandeln för att hindra eventuella likviditetskriser. Stödordningen tillämpas inte på företag som är berättigade till det statliga likviditetsstödet.

2. Stödets förenlighet med Europeiska unionens inre marknad

Understödet beviljas som tillfälligt statligt stöd i form av proprieborgen för likviditetslån för att säkra betalningar av elinköp i enligt kommissionens meddelande om tillfällig krisram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Ryssland angrepp mot Ukraina (2022/C 131 I/01).

3. Myndighet som beslutar om stödansökningar

Den myndighet som behandlar ansökningar och fattar beslut om landskapsgaranti är Ålands landskapsregering.

4. Mottagare av stöd

Det tillfälliga stödet i form av proprieborgen för likviditetslån som upptas kan endast beviljas bolag verksamma inom elhandeln på Åland och har näringsrätt i landskapet Åland i enlighet med landskapslagen om rätt att utöva näring (1996:47).

5. Förutsättningar för stöd och typ av understöd och understödets belopp

Likviditetsstöd i form av garantier ges till bolag verksamma inom elhandeln för nya rörelsekapitallån enligt 2.2. i den tillfälliga krisramen. Dock får det totala lånebeloppet per stödmottagare för vilket garanti beviljas enligt 47 e inte överstiga

I) 15 % av stödmottagarens genomsnittliga totala årsomsättning

under de tre senaste avslutade räkenskapsperioderna eller

II) 50 % av energikostnaderna under de 12 månader som föregår den månad då ansökan om stöd lämnas in.

III) Däremot, med lämplig motivering som ska lämnas till kommissionen för bedömning, får lånebeloppet höjas för att täcka likviditetsbehovet från tidpunkten för beviljandet för de kommande 12 månaderna för små och medelstora företag och för de kommande 6 månaderna för stora företag. De likviditetsbehov som redan täcks av stödåtgärder enligt den tillfälliga ramen för statligt stöd med anledning av covid-19-pandemin kan inte täckas av åtgärder som antas enligt detta meddelande. Likviditetsbehovet bör fastställas genom självintygande från stödmottagaren.

Garantins varaktighet är högst sex år och får inte överstiga

- i) 90 % av lånets kapitalbelopp, om förlusterna bärs proportionellt och på samma villkor för kreditinstitutet och landskapet
- ii) 35 % av lånets kapitalbelopp, om förluster först bärs av landskapet och endast därefter av kreditinstitut
- iii) I båda dessa fall, när lånets storlek minskar med tiden måste det garanterade beloppet minska proportionellt

Garantiavgifter

Garantiavgifter fastställs för varje individuellt lån på en miniminivå, som ska öka gradvis allt eftersom det garanterade lånets löptid ökar, enligt vad som anges i följande tabell:

Typ av mottagare	För år 1	För år 2–3	För år 4–6
Små och medelstora företag	25 räntepunkter	50 räntepunkter	100 räntepunkter
Stora företag	50 räntepunkter	100 räntepunkter	200 räntepunkter

6. Ansökan om understöd

Ansökan om understöd ska lämnas in till landskapsregeringen under den tid denna stödordning är i kraft. Ansökningar som har lämnats in från och med 1.9.2022 beaktas också retroaktivt.

Ansökan om krisstöd för lämnas in till:

Ålands landskapsregering

PB 1060

22111 MARIEHAMN

registrator@regeringen.ax

7. Innehållet i ansökan

Ansökan med bilagor ska innehålla:

- den ansökta landskapsgarantins storlek,
- hur lång period landskapsgarantin behövs,
- noggranna motiveringar till varför bolaget är i behov av landskapsgaranti och varför garantierna behövs i relation till rådande elmarknadsläge och en beskrivning av gällande situation för företaget,
- bankofferter över likviditetslån där landskapsborgen ingår som ett villkor,
- vad är bolagets genomsnittliga totala årsomsättning under de tre senaste avslutade räkenskapsperioderna,
- hur mycket är 50 % av energikostnaderna under de 12 månader som föregår den månad då bolagets ansökan om stöd lämnades in,
- en bekräftelse som visar på att sökande inte är berättigad till det statliga krisstödet eller på annat bevisar att det statliga krisstödet inte går att söka, samt

- en utredning om annat offentligt stöd som företaget ansökt om eller fått för att lindra verkningarna av pågående energikris och/eller av Rysslands angrepp på Ukraina.

8. Säkerhet

I enlighet med lagtingets beslut gällande landskapets tredje tilläggsbudget ges landskapsgaranti i form av proprieborgen mot säkerhet i enlighet med 4 och 10 §§ i landskapslagen (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti. Säkerheten kan vara en företagsinteckning.

9. Återkrav

Tillsyn och kontroll

Eventuella återkrav kan beslutas om i enlighet med vad som föreskrivs i landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

Offentliggörande av information

Enligt kommissionens meddelande om tillfällig ram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina måste landskapsregeringen offentliggöra relevant information om varje individuellt stöd över 100 000 euro som beviljats enligt detta meddelande på den övergripande webbplatsen för statligt stöd inom 12 månader från beviljandet. Offentliggörandet av beslut om stöd kommer dessutom att ske via landskapsregeringens hemsida www.regeringen.ax i funktionen för publicering av beslut och protokoll (<https://www.regeringen.ax/beslut-arenden>).

10. Ikraftträdande

Denna stödordning träder i kraft 8.11.2022 och gäller fram till och med den 31.12.2023.

Rättsgrund

- Självstyrelselag (1991:71) för Åland
- Landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapet medel samt om landskapsgaranti
- Tillfällig krisram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Ryssland angrepp mot Ukraina (2022/C 131 I/01).
- Anslag i landskapets tredje tilläggsbudget för år 2022
- Landskapslagen om rätt att utöva näring (1996:47)